

7. Чирва О. Ч., Оленіна О. Ю. Історія та теорія графічного мистецтва: конспект лекцій для здобувачів денної форми навчання першого (бакалаврського) 2 рівня вищої освіти зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Харків: ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, 2021. 128 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-13>

АРТ-СТУДІЯ «П'ЯТЕРНЯ»: МИСТЕЦЬКИЙ ОСЕРЕДОК У ПРОСТОРІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

Степанчук Т. А.

*аспірант кафедри культурології
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

Столярчук Н. М.

*кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри культурології
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Сучасні історичні події в Україні яскраво засвідчують важливість духовного та інформаційного здоров'я суспільства, фундамент якого формується ще в дитинстві. У цьому контексті особливого значення набувають мистецькі осередки, що сприяють становленню національно-духовних цінностей у молодого покоління. Одним із таких осередків є волинська АРТ-студія «П'ятерня», яка в межах даного дослідження розглядається як мистецький осередок у просторі сучасної культури. З метою окреслити основні напрями діяльності студії та виокремити її специфічні риси, було проаналізовано матеріали мас-медіа, а також проведено серію спостережень та інтерв'ю із засновницею й натхненницею «П'ятерні» – Тетяною Мялковською.

За словами мисткині, студія виникла у 2002 році як відповідь на потребу створити альтернативу традиційній художній школі. З часом, із зростанням кількості дітей, зацікавлених у заняттях з образотворчого мистецтва, постала потреба у впорядкуванні діяльності студії: було складено розклад, залучено колег і налагоджено організаційний процес. Відтак, «П'ятерня» почала функціонувати при Волинській організації Національної спілки художників України та Луцькому монастирі святого Василя Великого української греко-католицької церкви, заняття проводили професійні художники Галина Черниш, Катерина Ганейчук, Наталія Кумановська, Петро Архипчик, Марина Стрижевська

та інші. З часом до сфери діяльності «П'ятерні» увійшла робота з дорослими, арт-терапія, благодійні акції, а також міжнародна співпраця, зокрема у Хелмі в галереї Річарда Качмарського у рамках міжнародного фонду «На стику» [7]. Сьогодні «П'ятерня» – відома громадська організація, діяльність якої висвітлюється в інформаційних джерелах, арт-студія має офіційний сайт [3] і сторінки у соціальних мережах. У даному дослідженні зосередимо увагу на соціокультурних функціях арт-студії, яка стала помітним і непересічним феноменом у сучасному волинському контексті.

Провідною функцією АРТ-студії «П'ятерня» є навчально-виховна та розвивальна. За роки своєї діяльності студія підготувала близько 3000 випускників, близько 60 із яких продовжили навчання у закладах вищої мистецької освіти. Важливими напрямками роботи є організація пленерів, творчих таборів і виставок, які не лише розвивають художні здібності дітей, а й сприяють формуванню національно-духовних цінностей, збагаченню естетичного досвіду та розкриттю внутрішнього світу дитини через мистецтво.

Також важливою функцією арт-студії «П'ятерня» є соціально-психологічна, яка ґрунтується на активній громадянській позиції Тетяни Мялковської та її однодумців. Вона реалізується через проведення благодійних майстер-класів, мистецьких аукціонів на підтримку дитячих будинків та сиротинців. Окремим напрямом діяльності є арт-терапевтична практика, що застосовується у роботі з хворими дітьми, а також з метою психологічної підтримки учасників бойових дій на сході України [6]. Показовими у цьому контексті є виставкові проєкти під символічними назвами: «Намалюю собі завтра», «Іншими очима», «Різдво в теплих долонях» та інші, які відображають глибоку внутрішню потребу людини в надії, підтримці та переосмисленні досвіду.

Ще однією важливою функцією АРТ-студії «П'ятерня» є культурно-дозвілєва, що реалізується, зокрема, через організацію хобі-класів для дорослих. Така діяльність набуває особливої актуальності в умовах підвищеного соціального стресу, що супроводжує сучасну українську дійсність. За своєю суттю, ця форма роботи може бути розцінена як арт-профілактична або психотренінгова, адже сприяє збереженню психічного здоров'я людини в умовах інформаційного перенасичення та суспільної напруги. Особливо це важливо у контексті війни та пов'язаних із нею травматичних переживань, які торкаються як дорослих, так і дітей.

АРТ-студія «П'ятерня» у контексті сучасних викликів виступає важливим соціокультурним осередком, який не тільки розвиває творчість, але й займається духовним відродженням, психологічною підтримкою та культурною реабілітацією. В умовах, коли суспільство переживає кризу і війна накладає відбиток на повсякденне життя, арт-студія стає місцем, де можна знайти підтримку, виразити себе і зберегти свою ідентичність.

Один із основних аспектів роботи студії – це формування національно-духовних цінностей через образотворче мистецтво. В умовах культурної війни та глобалізації, студія надає особливе значення вихованню молодого покоління через мистецтво, що стало потужним інструментом для збереження ідентичності, відродження традицій та національної пам'яті. Студія активно співпрацює з різними культурними та релігійними установами, відроджуючи українські народні традиції, зокрема в іконописі, що є важливим елементом духовного відродження.

У сучасних умовах, коли громадянське суспільство стикається з серйозними стресовими ситуаціями, арт-терапевтичні практики набувають особливого значення. Студія «П'ятерня» активно використовує методи арт-терапії для психологічної підтримки дітей, хворих на тяжкі захворювання, а також для реабілітації учасників бойових дій на сході України. Ці проекти не лише сприяють відновленню психологічного стану учасників, а й дозволяють через творчість знаходити нові шляхи для самовираження та емоційного очищення.

Незважаючи на те, що арт-студія «П'ятерня» досягла значних успіхів у вихованні нових поколінь митців та активних громадян, сучасні реалії ставлять перед її керівниками нові завдання. У контексті війни, економічної нестабільності та соціальних змін, студія продовжує шукати шляхи адаптації своїх програм до нових умов, зберігаючи при цьому свою основну мету – розвиток творчості, духовності та гуманізму.

Арт-студія «П'ятерня» є особливим феноменом, адже, як зазначила Тетяна Мялковська в одному з інтерв'ю, тут навчають не просто малювати, а мислити та діяти, гармонійно інтегруватися у суспільство. Студія сприяє пошуку сенсу життя і допомагає реалізувати його через великі благородні цілі, такі як, наприклад, прагнення стати успішною людиною, аби збудувати церкву та школу поруч з нею [4]. Це є однією з найважливіших соціальних місій мистецтва та його представників.

Отже, АРТ-студія «П'ятерня» – це унікальний приклад сучасного культурного осередку, який поєднує художню освіту, соціальну відповідальність і духовну підтримку. Її багатопланова діяльність охоплює різні аспекти виховання, психоемоційної підтримки та національно-культурної самоідентифікації. У сучасних суспільних умовах, позначених війною та трансформацією цінностей, «П'ятерня» відіграє роль не лише мистецької школи, а й важливого гуманітарного центру, що сприяє духовному відродженню та культурній єдності.

Література:

1. Лінії, що створюють живу вібрацію: веб-сайт. URL: <http://infomix.com.ua> (дата звернення: 11.04.2025).
2. Степанчук Т.А. Тенденції розвитку сучасного волинського живопису: семантико-комунікативний аспект. *Fine Art and Culture*

Studies. 2024. Вип. 4. С. 124–129. doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2024-4-17>

3. АРТ-студія «П'ятерня»: веб сайт. URL: <http://555art.org.ua/> (дата звернення: 14.04.2025).

4. Палітра. Тетяна Мялковська. Художниця, керівник арт-студії «П'ятерня»: веб-сайт. URL: <http://555art.org.ua/https://www.youtube.com/> (дата звернення: 10.04.2025).

5. Луцькі діти намалювали «завтра» кольором сонця: веб-сайт. URL: <http://mediaavers.com/kultura/mistecztvo/> (дата звернення: 10.04.2025).

6. У Луцьку продаватимуть картини, щоб зібрати гроші для онкохворих дітей: веб-сайт. URL: <http://vidomosti-ua.com/newspaper/> (дата звернення: 14.04.2025).

7. Шишко Л. Луцька арт-студія «П'ятерня» відкрила філіал у Хелмі: веб-сайт. URL: <http://vidomosti-ua.com/newspaper/41995> (дата звернення: 10.04.2025).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-14>

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ І СОЦІОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ

Тігор Д. І.

*студент І курсу магістратури факультету культури та мистецтв
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

Шостак В. М.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри культурології
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Риси ментальності українського народу цілком відповідали красі рідної землі. Краса українських земель завжди викликала захоплення й оспівувалася. Україна здавна була щедро обдарована родючими землями, яких завжди вистачало з надлишком. Це унікальне природне багатство позбавило мешканців необхідності боротися за ресурси, формуючи ментальність, вільну від агресії. У таких умовах люди ставали доброзичливими, щирими та відкритими, але водночас – найвними, довірливими й схильними до зовнішніх впливів [4, с. 132-133].